

**РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ НА БЕЖАНЦИТЕ И ИЗСЕЛНИЦИТЕ В
БЪЛГАРСКИТЕ ОНЛАЙН МЕДИИ В КРАЯ НА ПРЕДИЗБОРНАТА
КАМПАНИЯ ПРЕЗ 2017 Г.**

ТЕОДОР СПАСОВ

**Representation of refugees and Bulgarian expats in Turkey in Bulgarian online
media at the end of the elections' campaign in 2017**

Theodor Spasov

Резюме: По време на официалната предизборна кампания, предхождаща парламентарните избори през 2017 г., темата с българските изселници в Турция бе експлоатирана за политически цели, особено в периода 20-24 март – работните дни непосредствено преди изборите. На границата с Турция бяха организирани националистически протести срещу българските изселници, които пристигат в България, за да гласуват. Целта на изследването е да се потвърди или отрече хипотезата, че понятието „турчин/изселник“ присъства по-често в българските медии по време на предизборната кампания, отколкото понятието „бежанец/(и)мигрант“. Обекти на изследване са трите най-четени изцяло информационни онлайн медии през 2016 г. според данни от платформата за отчитане на онлайн трафик „Gemius“. Изследването се провежда в периода от 20 март 2017 г. до 24 март 2017 г. и е под формата на наблюдение на медийното съдържание. Хипотезата, че понятието „турчин/изселник“ (в единствено или в множествено число) присъства по-често в периода 20 март – 24 март, отколкото понятието

„бежанец/(и)мигрант“ (в. ед. или в мн. ч.) в същия период, бе потвърдена само по отношение на една от 3-те най-четени български онлайн медии.

Ключови думи: онлайн медии, бежанец, български изселници, избори

Abstract: During the official election campaign preceding the parliamentary elections in 2017 the issue with the Bulgarian expats in Turkey was exploited for political purposes, especially in the period 20-24 March (the weekdays before the elections were held). Nationalist protests against the Bulgarian expats in Turkey took place near the Bulgarian-Turkish border. The purpose of research is to confirm or deny the hypothesis that the term "Turk/expat" is more often present in the Bulgarian media during the election campaign than the term "refugee/migrant". The objects of the research are the three of the most widely read Bulgarian online media in 2016, according to data of the "Gemius" online traffic platform. The survey was conducted from 20 March 2017 to 24 March 2017. The hypothesis that the term "Turk/expat" is more frequent than the term "refugee/migrant" between the March 20th and the March 24th was confirmed at one of the three most often read Bulgarian online media.

Key words: online media, refugee, Bulgaria expats, elections

Бежанците в медиите са изследвани през последните две десетилетия от Майя Грекова, Снежана Попова, Георги Лозанов, Мария Нейкова, Весела Табакова, Марина Ляхова и други учени. Много техни изследвания са посветени на медийното отразяване на темите, свързани с бежанците в българското общество. В българското общество „ромът“ е традиционният образ на врага. Но откакто

през септември 2013 г. темата „бежанци“ стана ежедневна в медийния дневен ред в България, посредством медиите бързо бе формиран още един образ на врага – този на бежанец. По време на официалната предизборна кампания, предхождаща парламентарните избори през 2017 г., темата с българските изселници в Турция бе експлоатирана за политически цели, особено в периода 20-24 март – работните дни непосредствено преди изборите. На границата с Турция бяха организирани националистически протести срещу българските изселници, които пристигат в България, за да гласуват.

Цели

Целта на настоящото изследване е да се потвърди или отрече хипотезата, че понятието „турчин/изселник“ (в единствено или в множествено число) присъства по-често в българските медии по време на предизборната кампания, отколкото понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в единствено или в множествено число).

Обекти

Обекти на настоящото изследване са трите най-четени изцяло информационни онлайн медии през 2016 г. според данни от платформата за отчитане на онлайн трафик „Gemius“ (Христов, 2016), цитирана от „Инфограф“. Това са онлайн медиите **Blitz.bg** (на първо място според „Gemius“), **Vesti.bg** (на второ място според „Gemius“), **Pik.bg** (на трето място според „Gemius“). Официалната предизборна кампания на парламентарните избори през 2017 г. започва на 24 февруари 2017 г. и приключва на 24 март 2017 г. (ClubZ, 2017).

Изследването се провежда в периода от 20 март 2017 г. до 24 март 2017 г. и е под формата на наблюдение на медийното съдържание. В него са включват комуникативни единици от медиите **Blitz.bg**, **Vesti.bg**, **Pik.bg**.

Под „комуникативна единица“ в настоящото изследване се разбира публикация в интернет сайт, в която присъстват следните думи: „турчин“, „турци“,

„изселник“, „изселници“, „бежанец“, „бежанци“, „имигрант“, „имигранти“, „мигрант“ и „мигранти“. В настоящото изследване думите „бежанец“, „мигрант“ и „имигрант“ се разглеждат като еквивалентни, макар и да не са такива предвид техните правни значения. Но предвид размитите медийни и обществени възприятия, възприемането им като синоними е необходимо за постигането на смислени резултати в настоящото изследване.

За целите на изследването се използват количествени методи. По отношение на количествените методи, основните количествени показатели са следните:
Присъствие на думи, обозначаващи или свързани с групите „турци/изселници“ и „бежанци/(и)мигранти“

- брой пъти на присъствието поне веднъж в комуникативната единица на думите „турчин“, „турци“, „изселник“ и „изселници“ сред всичките комуникативни единици, публикувани в съответната медия в периода 20 март 2017 г. – 24 март 2017 г., и техният общ сбор (Показател № 1);

- брой пъти на присъствието поне веднъж в комуникативната единица на думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ и „(и)мигранти“ сред всичките комуникативни единици, публикувани в съответната медия в периода 20 март 2017 г. – 24 март 2017 г., и техният сбор (Показател № 2);

- брой на комуникативните единици, в които присъства поне веднъж някоя или някои от думите „турчин“, „турци“, „изселник“ и „изселници“ сред комуникативните единици, публикувани в съответната медия в периода 20 март 2017 – 24 март 2017 г., и техният общ сбор (Показател № 3).

- брой на комуникативните единици, в които присъства поне веднъж някоя или някои от думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ и „(и)мигранти“ сред комуникативните единици, публикувани в съответната медия в периода 20 март 2017 – 24 март 2017 г., и техният общ сбор (Показател № 4).

Заглавия

- брой на заглавията в съответната медия, в които присъства някоя от думите „турчин“, „турци“, „изселник“ и „изселници“ в периода 20 март 2017 – 24 март 2017 г. (Показател № 5);

- брой на заглавията в съответната медия, в които присъства някоя от думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ и „(и)мигранти“ (Показател № 6).

Резултати за отделните изследвани медии

Blitz.bg

Според данните на „Gemius“, Blitz.bg е най-четената българска онлайн медия през 2016 г. В периода 20 март 2017 - 24 март 2017 г. 13 е броят на думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“, присъстващи в различни публикации. С 13 повече е броят на думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ или „(и)мигранти“, присъстващи в различни публикации – 25.

Броят на публикациите, в които присъства някоя от думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“, е 13. Броят на публикациите, в които присъства някоя от думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ и „(и)мигранти“, е 21 (или 1,62 пъти повече).

Що се отнася до заглавията, в Blitz.bg понятието „турчин“ (в единствено или в множествено число) не присъства нито веднъж, а „изселник“ (в ед. или в мн. ч.) 4 пъти. Понятието „бежанец“ (в ед. или мн. ч.) присъства в 1 заглавие, а „(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) в 8.

Правят впечатление следните заглавия, в които присъства понятието „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) с негативна асоциация: „Поредна група автобуси с изселници потеглят към България тази вечер“; „Боят настана! Опълчение на патриотите заради „Капитан Андреево“, няма да пускат автобуси с изселници за изборите“; „Повече от 20 автобуса с изселници-избиратели пристигнаха само за ден в Кърджали“. Що се отнася до понятието

„бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията в Blitz.bg, с негативна асоциация са налични следните заглавия: „Димитрис Аврамопулос: Три милиона мигранти чакат на границата с Гърция“; „Разбиха схема за трафик на нелегални мигранти край Монтана“; „Горящият камион с мигранти – свързан с фирма, която строи оградата по границата?“; „Зверски сблъсъци! Мигранти пак си спретнаха бой, жена и дете са ранени“; „ЕС дава над 12 млн. Евро на Италия, за да се справи с мигрантите“. Що се отнася до качествените показатели, негативните асоциации с понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) и „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията са повече по отношение на понятието „бежанец/(и)мигрант“.

Vesti.bg

Според данните на “Gemius”, Vesti.bg е втората най-четена българска онлайн медия през 2016 г. след Blitz.bg. В периода 20 март 2017 - 24 март 2017 г. 10 е броят на думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“, присъстващи в различни публикации. С 3 по-малко е броят на думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ или „(и)мигранти“, присъстващи в различни публикации – 7.

Броят на публикациите, в които присъства някоя от думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“, е 9. Броят на публикациите, в които присъства някоя от думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ и „(и)мигранти“, е 6 (или 1,5 пъти по-малко, отколкото при някоя от думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“).

Що се отнася до заглавията, във Vesti.bg понятието „турчин“ (в единствено или в множествено число) присъства 2 пъти, а „изселник“ (в ед. или в мн. ч.) 1 път. Понятието „бежанец“ (в ед. или мн. ч.) присъства в 1 заглавие, а „(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) в 1.

Прави впечатление следното заглавие, в което присъства понятието „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) с негативна асоциация: „Турският печат:

Фанатици в България препречиха пътя, но турците заминават на таласи“. Що се отнася до понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията във Vesti.bg, с негативна асоциация е налично следното заглавие: „Еврокомисар: ЕС може да принуди членките си да приемат бежанци“. Тенденции по отношение на негативните асоциации с понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) и „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията във Vesti.bg не може да се открият, тъй като броят им е недостатъчен.

Pik.bg

Според данните на “Gemius”, Pik.bg е третата най-четена българска онлайн медия през 2016 г. В периода 20 март 2017 - 24 март 2017 г. 28 е броят на думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“, присъстващи в различни публикации. С 14 повече е броят на думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ или „(и)мигранти“, присъстващи в различни публикации – 44.

Броят на публикациите, в които присъства някоя от думите „турчин“, „турци“, „изселник“ или „изселници“, е 27. Броят на публикациите, в които присъства някоя от думите „бежанец“, „бежанци“, „(и)мигрант“ и „(и)мигранти“, е 32 (или 1,19 пъти повече) .

В Pik.bg понятието „турчин“ (в единствено или в множествено число) присъства в 5 заглавия, а „изселник“ (в ед. или в мн. ч.) в 4 заглавия. Понятието „бежанец“ (в ед. или мн. ч.) присъства в 10 заглавия, а „(и)мигрант“ (в. ед. или мн. ч.) в 5 заглавия.

Правят впечатление следните заглавия, в които присъства понятието „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) с негативна асоциация: „Наши полицаи закопчаха издирван за тежко престъпление турчин“; „СКАНДАЛ! Ето ги есемесите, с които наша партия агитира турските изселници“; „ИЗНЕНАДА ОТ ЦИК! Секира за изселниците в Турция – ще попълват декларацията си само пред комисия“; „Кметове на общини в Турция с ангажимент за превоз на наши изселници за изборите“; „С ТАЙНА ЗАПОВЕД: Анкара даде 11 дни отпуск на

изселниците заради вота в България“. Що се отнася до понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията, с негативна асоциация са налични следните заглавия: „Димитрис Аврамопулос: Три милиона мигранти чакат на границата с Гърция“; „ЕК предвижда санкции за страните, отказващи квоти за бежанци“; „Николай Ненчев: Радев да потърси среща с Ердоган, за да спре мигрантите“; „ГЪРЦИЯ В УЖАС! Нова огромна вълна мигранти заля островите“; „БОМБА! Милош Земан изригна: Бежанците от мюсюлманските страни не могат да се интегрират в Европа“; „Гръцките власти регистрират ръст на пристигащите мигранти“; „Нашествие! Над 100 мигранти влизат в Германия на ден“. Тоест, що се отнася до качествените показатели, негативните асоциации с понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) и „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията са повече по отношение на понятието „бежанец/(и)мигрант“.

Обобщение на резултатите

108 е общият брой на попадналите в настоящото изследване комуникативни единици, публикувани в периода 20 март -24 март.

По наличие на публикации в периода 20 март 2017 г. - 24 март 2017 г. , в които присъства понятието „турчин/изселник“ (в единствено или в множествено число) в най-често посещаваните за 2016 г. български онлайн медии, степенуването е следното:

1. място - Pik.bg (27 публикации);
2. място – Blitz.bg (13 публикации);
3. място – Vesti.bg (9 публикации).

По наличие на публикации в периода 20 март 2017 г. – 24 март 2017 г., в които присъства понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в единствено или в множествено число) в трите най-често посещаваните за 2016 г. български онлайн медии, степенуването е следното:

1. място – Pik.bg (32 публикации);
2. място – Blitz.bg (21 публикации);
3. място – Vesti.bg (6 публикации).

20-24 март 2017 г.	Blitz.bg	Vesti.bg	Pik.bg
турчин	3	1	2
турци	3	2	15
изселник	0	0	1
изселници	7	7	11
турчин + турци + изселник + изселници	13	10	28
Публикации	13	9	27
Заглавия „турчин“ + „турци“	0	2	5
Заглавия „изселник“ + „изселници“	4	1	4

Изводи

Хипотезата, че понятието „турчин/изселник“ (в единствено или в множествено число) присъства по-често в периода 20 март – 24 март, отколкото понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в. ед. или в мн. ч.), бе потвърдена само по отношение на една от 3-те най-четени български онлайн медии – Vesti.bg. В останалите включени в настоящото изследване две медии – Pik.bg и Blitz.bg – понятието

„бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или в мн. ч.) присъства по-често в изследвания период, отколкото понятието „турчин/изселник“ (в ед. или в мн. ч.)

В две от трите изследвани медии понятието „турчин/изселник“ (в ед. и мн. число) присъства по-рядко в публикациите, отколкото понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. и мн. число). Изключение прави Vesti.bg, където присъствието на понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. и мн. ч.) е по-рядко, отколкото понятието „турчин/изселник“ (в ед. и мн. ч.)

В заглавията горната тенденция се запазва. Присъствието на понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или в мн. ч.) във Vesti.bg е по-голямо в заглавията, отколкото понятието „турчин/изселник“ (в ед. или в мн. ч.). В заглавията в Blitz.bg и Pik.bg понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или в мн. ч.) присъства по-често, отколкото понятието „турчин/изселник“ (в ед. или в мн. ч.)

Що се отнася до качествените показатели, негативните асоциации с понятието „бежанец/(и)мигрант“ (в ед. или мн. ч.) в заглавията се повече, отколкото „турчин/изселник“ (в ед. или мн. ч.) в Blitz.bg и Pik.bg. Броят на заглавията във Vesti.bg, в които присъстват тези понятия, не е достатъчен, за да се отличи тенденция.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА И ИЗТОЧНИЦИ

ХРИСТОВ, Стоян (2016). *Кои са най-посещаваните български сайтове?* <https://www.infograf.bg/article/1489243118000>

МЕДИАПУЛ (2016). „Сова Харис“: *Според 60% от българите бежанците са заплаха за националната сигурност.* <http://www.mediapool.bg/sova-haris-sporod-60-ot-balgarite-bezhantsite-sa-zaplaha-za-natsionalnata-sigurnost-news247724.html>

CLUBZ (2017). *Предизборната кампания вече е в ход. До 24 март.* https://www.clubz.bg/50874-predizbornata_kampaniq_veche_e_v_hod_do_24_mart